

AZ EURÓPAI SZOCIALISTA ORSZÁGOK III. NEMZETKÖZI KÖNYVTÁRÉPÍTÉSI, BERENDEZÉSI ÉS FELSZERELÉSI KONFERENCIÁJA

(S z ó f i a, 1968. szept. 16-20.)

Az 1964. évi prágai és az 1965. évi varsói konferencia után harmadszor ültek össze tapasztalatcserére és elvi problémáik tisztázására a szocialista országok könyvtárépítési, berendezési és felszerelési szakemberei. Együttműködésükbe - amelyet a konferenciák közötti időszakban a prágai koordinációs központ fogott össze - már előzőleg bekapcsolódtak a könyvtári munka gépesítésének szakértői is, e konferencia tematikája pedig a könyvek és dokumentumok restaurálásának és konzerválásának problémáira is kiterjedt.

Nyolc ország (Bulgária, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, az NDK, Románia, a Szovjetunió) 37 szakembere vett részt a konferencián. Hazánkat Tombor Tibor könyvtáros (OSzK), Szabados László építész (KMK), Hasznosné Szöllösi Ilona restaurátor (Országos Levéltár) és Czettelerné Kozocsa Ildikó restaurátor (OSzK) képviselte.

A konferencia programján szereplő beszámolókat, dokumentumokat így oszlottak meg témájuk szerint: könyvtárépítés, berendezés és épületgépészet 15, a könyvtári munka gépesítése 2, restaurálás 5, a koordinációs központ működése és új statutuma 3. Alább közöljük ezek teljes jegyzékét, majd a konferencia határozatainak szövegét.

A KONFERENCIA ANYAGA*

Teilnehmer. Sofia, 1968. 3 lev.
4-2245/12

lenija v sztroitel'sztve bol'sih i
szrednih velicsinü bibliotek. 5 p.
4-2245/15

Szpiszok delegatov. Szofija, -
1968. 3 p. 4-2245/13

Priglasenie. Programma. Plan za-
la. Szofija, 1968. 4 p. 1 t.
4-2245/14

PASCSENKO, Fedor Nikolaevics:
Progresszszivnue tendencii v arhitek-
turno-planirovocsnüh resenijah krup-
nüh bibliotecsnuh zdaniij v SzSzsZR,
szproektirovannüh v period 1962-1967
gg. - Teziszü. Szofija, 1968. 20, 4 p.
4-2245/16

TOMBOR Tibor: Fortschrittliche
Tendenzen im Aufbau grosser und
mittlerer Bibliotheken. + Zusammen-
fassung. Bp. 1968. 31, 4 p. 26 t.

Sztroitel'sztvo Goszudarsztvennoj
biblioteki CsSzsZR. GAWRECKI, Dra-
hoslav: Predproektnaja podgotovka
sztroitel'sztva Goszudarsztvennoj bib-

Res.: Progresszszivnue naprav-

* Az egyes tételek alatt a jobb sarokban az anyag helyrendi száma a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban.

lioteki CsSzSzR. - MIKOLIK, Dina:
Vübor meszta dlja sztroitel'sztva no-
vogo zdanija Goszudarsztvennoj bib-
lioteki CsSzSzR i szravnitel'nie ob-
emnie észkizü. Praha, 1968. 35, 31 p.
14 t. 4-2245/17

FIALKOWSKI, Stanislaw: Program-
mirovanie i proektirovanie bol'sih bib-
liotek na primere proekta Nacional'-
noj biblioteki v Varsave. Szofija, 1968.
10 p. 4-2245/18

DAFINOV, Zdravko - DRÁGANOV,
Sztepan: Problemi territorial'nogo
raszpredelenija i sztroitel'noj program-
mi bol'sih i szrednih bibliotek. Szof-
ija, 1968. 31 p. 4-2245/19

BRÜSTEK, Jaroslav: Znacsenie i
zadacsi naucsnoj biblioteki v promis-
lennoj oblaszti. Ee sztroitel'sztvo i
modernizacija. Ostrava, 1968. 10 p.
4-2245/20

ŠVECOVA, Eva: Wissenschaftliche
Forschungsaufgaben in der Staatsbib-
liothek der CSSR. + Rede über die
Abwesenheit Gawrecki's. Praha, 1968.
16, 1 p. 4-2245/21

VINOGRADOV, Vszevolod Mihajlo-
vics: Principü modernizacii material'no-
tehniczeszkoj bazi bibliotek. Szofi-
ja, 1968. 9 p. 4-2245/22

SCHWARZ, Gerhard - MEISTER,
Hans-Joachim: Prinzipien für die Mo-
dernisierung der materiell-technischen
Basis der Bibliotheken. Sofia, 1968.
23 p. 4-2245/23

SCHWARZ, Gerhard - MEISTER,
Hans-Joachim: Principü modernizacii
material'no-tehniczeszkoj bazi biblio-
tek. Szofija, 1968. 23 p.
4-2245/24

RADA, Vladimir: Voprosü hrane-
nija i transzportirovki fondov i meha-
nizacija bibliotecsnoj rabotii v Gosz-
darsztvennoj tehniczeszkoj biblioteke
CsSzSzR. Szofija, 1968. 8 p.
4-2245/25

Koncepcii i aktual'nie zadacsi v

oblaszti preventivnoj ohrani, resztav-
racii i konzervacii fondov. Szoszt.:
Sz. Alkalaj, L. Skřivánek i dr. Szofi-
ja, 1968. 46 p. 4-2245/26

SZABADOS László: Bibliotheken
in Alvar Aalto's Architektur. - Zusam-
menfassung. Bp. 1968. 18, 4 p. Illusztr.

Res.: Biblioteki v sztroitel'sztve
Alvar Aalto. 4 p. 4-2245/27

WIERZBICKI, Jerzy: Programmie-
rung und Projektierung von grossen
Bibliotheken nach dem Beispiel des
Entwurfes der Nationalbibliothek in
Warschau. Sofia, 1968. 13 p.
4-2245/28

PASCSENKO, Fedor Nikolaevics
- GAWRECKI, Drahoslav: Annotacija
monografii "Bibliotecsnie pomesceni-
ja i zdanija, bibliotecsnoe oborudova-
nie i mehanizacija bibliotecsnoj rabo-
tii" /poszobija po proektirovaniju, obo-
rudovaniju i mehanizacii bibliotek/.
Szofija, 1968. 18 p. 4-2245/29

HASZNOSNÉ SZÖLLŐS Ilona: Über
die rationellen, mechanisierten Metho-
den der Rettung des in grossen Men-
gen beschädigten Bibliotheks- und
Archivmaterials. Bp. 1968. 7 p.
4-2245/30

KOZOCSA-CZETTLER Ildikó: La
protection des livres en Hongrie. Mé-
thodes de restauration à la Bibliothè-
que Nationale Széchényi. Bp. 1968.
6 p. 4-2245/31

GAWRECKI, Drahoslav: Meziná-
rodní koordinací ústředí pro výstav-
bu, zařízení a technické vybavení kni-
hoven. - Szoobscsenie. Szoszt.: -.
Izd. Státní knihovna ČSSR, Praha,
Praha, 1968. 19 p. 4-2245/32

GÜNNEL, Peter: Funktionelle und
bauliche Probleme grosser öffentlicher
Bibliotheken /wissenschaftlicher Allge-
meinbibliotheken/ in der DDR. Berlin,
1968, 13 lev. 4-2245/33

KLEMP, Egon: Fragen der Re-
konstruktion grosser wissenschaft-

licher Bibliotheken. Berlin, 1968.
14 lev. 4-2245/34

MILLIK, Brigitte: Bibliotheksfunktionen. Bibliotheksstruktur, Bibliotheksgebäude. Berlin, 1968. 12 lev.
4-2245/35

PROHL, Peter: Probleme der Rekonstruktion der Universitätsbibliotheken der DDR. Dresden, 1968. 9 lev.
4-2245/36

KUBIAK, Stanislaw: Szosztojanie, potrebnoszi i metodü konszervacii i resztavracii bibliotecsnuh fondov sz bibliotecsnoj tocski zrenija. Poznan, 1968. 15 p.
4-2245/37

Bibliotheksbau und technische Einrichtung in der DDR 1966-1968, Hrsg. Deutscher Bibliotheksverband, Kommission für Bibliotheksbau, technische Einrichtungen und Mobiliar. Berlin, 1968. 11 p.
4-2245/38

Sztoitel'sztvo bibliotek i tehnicsezskoe oborudovanie v GDR v 1966-1968 gg. Izd. Deutscher Bibliotheksverband, Kommission für Bibliotheksbau, technische Einrichtung und Mobiliar. Berlin, 1968. 12 p.
4-2245/39

KUBIAK, Stanislaw: Der Stand, die Notwendigkeit und die Methoden der Konservierung und Restaurierung der Bibliothekssammlung vom bibliothekarischen Standpunkt. Sofia, 1968. 18 p.
4-2245/40

Vorschlag zur Änderung der Tagesordnung für 18. Sept. 1968. Sofia, 1968. 1 lev.
4-2245/41

Rezolucija. Szofija, 1968. 4 p.
4-2245/42

Beschluss. Sofia, 1968. 4 lev.
4-2245/43

A konferencia határozatai. Bp. 1968. 4 lev.
4-2245/44

x x x

A KONFERENCIA HATÁROZATAI

A szocialista országok könyvtárépítési, berendezési és felszerelési, valamint könyvrestaurálási és állományvédelmi szakembereinek 1968. szept. 16-20-án Szófiában tartott III. Nemzetközi Konferenciáján a résztvevők hangsúlyozzák, hogy eddigi együttműködésük teljes mértékben hasznosnak bizonyult, azt továbbra is elő kell mozdítani, ki kell építeni. Az 1964. évi prágai konferencia óta lényegesen kibővült a tudományos problematika, mélyebben behatoltunk a könyvtárépítésnek, valamint a könyvtárak anyagi és technikai bázisának részletkérdéseibe, javult a többoldalu érintkezés és a kölcsönös tájékoztatás, amellet pedig bővült azoknak a szakembereknek a köre, akik az egyes országokban ebben a munkában résztvettek. A munka ilyen előrehaladásában nagy része volt a Prágában létesült Ideiglenes Nemzetközi Könyvtárépítési, Berendezési és Felszerelési Koordináló Központnak. A konferencia résztvevői különösen méltányolják a Központ eddigi vezetőjének, D. Gawreczki elvtársnak a teljesítményét, és - további eredményes közös munkát kívánva neki - köszönetet mondanak tevékenységéért.

Annak érdekében, hogy a jövőben kibővídjön a szocialista országokban a könyvtárak anyagi és technikai bázisának javítását célzó munka, és tovább erősödjék a szakemberek együttműködése ezen a területen, a Konferencia az alábbiakat határozta el:

A Nemzetközi Könyvtárépítési, Berendezési és Felszerelési Koordináló Központ szabályzatának tervezetét az egyes országok javaslatainak megfelelően ki kell egészíteni, sziükség esetén meg kell változtatni. A végleges tervezetet a

következő Nemzetközi Konferencia elé kell terjeszteni vitára és jóváhagyásra, miután az egyes országok illetékes állami szervei ehhez hozzájárultak. Ezt a határozatot az Ideiglenes Nemzetközi Koordináló Központ fogja végrehajtani.

2. A III. Nemzetközi Konferencia felkéri a Magyar Népköztársaság Művelődésügyi Minisztériumát, bizza meg az Országos Széchényi Könyvtárat azzal, hogy a IV. Nemzetközi Konferencia összehívásáig lássa el a Nemzetközi Koordináló Központ feladatait.

3. Ennek a Koordináló Központnak a támogatására nemzetközi munkacsoportot (irodát) kell szervezni, mindegyik ország 2-2 képviselőjéből. Ennek a munkacsoportnak a könyvrestaurálás kérdéseire is ki kell terjesztenie tevékenységét. Tagjait az egyes országok illetékes hatóságainak kell kinevezniük.

4. Felkérjük az új Nemzetközi Koordináló Központot, hogy - ha lehet - már 1969-ben készítse elő Magyarországon a IV. Nemzetközi Könyvtárépítési, Berendezési, Felszerelési és Könyvrestaurálási Konferenciát.

5. A legközelebbi Nemzetközi Konferenciának ezekkel a fő témákkal kell foglalkoznia: "A könyvtári épületek hálózata regionális és városépítészeti szempontból" és "Egyetemi és főiskolai könyvtárak építése". A Nemzetközi Koordináló Központnak kell a konferencia programját részletesen kidolgoznia és a szerzői munkacsoportok kialakulását támogatnia; ehhez segítséget kap a nemzetközi munkacsoporttól.

6. Az egyes országok szakembereinek ajánljuk, hogy a legközelebbi konferencia fő témái mellett még az alábbi, különösen időszerti kérdésekkel foglalkozzanak a III. és a IV. konferencia közötti időszakban:

a) Könyvtárépítés.

- A tároló könyvtárak problémája a könyvtári, tájékoztató és dokumentációs munka modern felfogásának megfelelően.
- A különböző könyvtár típusok állományának terjedelmét és a könyvtárépületek befogadó képességét meghatározó tényezők.
- A könyvtárépület tipikus ismérvei és nomenklatúrája, differenciált olvasószolgálat esetén.
- A könyvek raktárból való automatikus kivételének problémái, valamint a raktár elhelyezésének és a raktározás formájának ezzel összefüggő kérdései.

b) Könyvtárfelszerelés.

- A könyvtári interiőr funkcionális és művészeti problémái.
- Új építőanyagok a könyvtárak belsejében.

c) Könyvtárgépesítés.

- A hírszolgálati technika lehetőségei a könyvtáron belül és a könyvtárak között.
- A reprográfia lehetőségei a könyvtárakban.
- Az üzenet belüli szállítás problémái a nagy könyvtárakban; a könyvtárak közötti szállítás problémái.

7. Javasoljuk az országos Könyvtárépítési, Berendezési és Felszerelési Központoknak, hogy munkájukba más területek szakembereit is vonják be - pl. pszichológusokat, szociológusokat, közigazdászokat stb. -, a problémák alaposabb megragadása és kidolgozása érdekében.

8. Az Ideiglenes Nemzetközi Koordináló Központ, Dr. J. Wierzbickivel együttműködve, fel fogja deríteni azokat a lehetőségeket, amelyek a szocialista országok szakértőinek továbbképzésére az UNESCO és az IFLA rendezvényeinek keretében nyílnak, és róluk megfelelően tájékoztatni fogja 1969 márciusának végéig a nemzeti központokat.

9. A Nemzetközi Koordináló Központ, a nemzetközi munkacsoporttal együttműködve, meg fogja vizsgálni, milyen lehetőségek nyílnak a szocialista országok szakembereinek továbbképzése érdekében egy tanfolyam rendezésére (1970 végéig).

10. Az országos Könyvtárépítési, Berendezési és Felszerelési Központoknak ajánljuk, hogy a szaksajtóban 1968 végéig részletes tájékoztatást közöljenek a szófiai konferenciáról és határozatairól.

11. A bolgár Országos Könyvtárépítési és -gépesítési Központ az általa kidolgozott terv szerint mindegyik résztvevő államnak sorra rendelkezésére bocsátja a III. Nemzetközi Konferencia alkalmából bemutatott kiállítás egész anyagát.

12. A szófiai Kiril és Metodij Nemzeti Könyvtár 1969 végéig monográfiában foglalja össze a szófiai konferencia anyagát, ezt 1970-ben közzéteszi, és mindegyik résztvevő országnak megküldi.

13. Felkérjük a Bolgár Népköztársaság Művészeti és Kulturális Bizottságát, bizza meg a szófiai Kiril és Metodij Nemzeti Könyvtárat azzal, hogy az új Ideiglenes Nemzetközi Koordináló Központ megalakulásáig lássa el azokat a feladatokat, amelyeket a könyvtárak építése, berendezése és felszerelése terén folyó munka koordinálása jelent.

14. Köszönetet mondunk a Bolgár Népköztársaság Kormányának, a Művészeti és Kulturális Bizottságnak, a Kiril és Metodij Nemzeti Könyvtárnak, valamint a bolgár Országos Könyvtárépítési, Berendezési és Felszerelési Központnak vendégszeretetükért, valamint azért a fáradozásukért, amelyet a III. Nemzetközi Könyvtárépítési, Berendezési és Felszerelési Konferencia megszervezése és lebonyolítása során kifejtettek.

x x x